

Drets culturals i dissidència: repensar les arts visuals des de les perifèries

Publicat per [Interacció](#) [1] el 02/08/2023 - 13:35 | Última modificació: 19/05/2026 - 08:00

Les polítiques culturals acostumen a parlar d'accés, participació o inclusió. Però molt menys sovint es pregunten qui produeix els relats culturals legítims, quines identitats hi tenen presència i quines continuen quedant fora dels circuits institucionals. El treball d'Imma Vilches sobre les dissidències LGTBI+ en les arts visuals contemporànies a Terrassa és valuós perquè desplaça la mirada cap aquí: no només cap a la cultura com a servei públic, sinó cap a la cultura com a espai de reconeixement simbòlic, construcció d'identitats i disputa política.

La recerca parteix d'una idea clara: garantir els drets culturals de les persones LGTBI+ no consisteix únicament a assegurar l'accés al consum cultural. Implica també generar les condicions perquè les pràctiques dissidents puguin existir, visibilitzar-se i construir nous relats. Aquesta afirmació té conseqüències importants per a les polítiques culturals locals. Perquè obliga a preguntar-se no només qui entra als equipaments, sinó també quins imaginaris s'hi legitimen i quines pràctiques continuen depenent de l'autogestió o dels marges.

El text analitza l'ecosistema de les arts visuals de Terrassa i detecta una contradicció significativa. La ciutat disposa d'un teixit cultural ampli, amb artistes, col·lectius i espais independents actius, però el programa municipal d'arts visuals encara no ha desenvolupat un discurs estructurat sobre dissidències LGTBI+. És especialment revelador que bona part de les iniciatives més vinculades a aquests discursos neixin fora dels dispositius institucionals tradicionals, sovint des de col·lectius autogestionats o xarxes informals.

La recerca també posa en relleu la precarietat estructural de moltes pràctiques artístiques. Menys d'un 10 % dels artistes i creadores de la ciutat poden viure exclusivament de la seva pràctica artística. Aquesta dada és important perquè connecta la qüestió de la representació amb les condicions materials de producció cultural. Les dissidències no només tenen menys visibilitat simbòlica. Sovint també operen amb menys estabilitat institucional, econòmica i espacial.

El marc teòric del treball és especialment interessant perquè vincula drets culturals, teoria queer i pràctiques artístiques contemporànies. Hi apareixen referències a Pierre Bourdieu, Michel Foucault o Paul B. Preciado per pensar el cos, el gènere i la sexualitat com a espais de disputa política i cultural. Les arts visuals són llegides aquí no com un camp neutre, sinó com un mecanisme capaç de reproduir o qüestionar els esquemes hegemònics.

Més enllà del cas concret de Terrassa, el text obre una pregunta pertinent per a moltes polítiques culturals locals: fins a quin punt les institucions culturals estan disposades a assumir les dissidències no només com a temàtica puntual de programació, sinó com a mirada estructural sobre els relats, els espais i les formes de participació cultural?

Les pràctiques artístiques vinculades a les dissidències sexuals i de gènere qüestionen els marcs culturals hegemònics i obren nous espais de representació, memòria i reconeixement simbòlic.

Referència

Vilches Garcia, I. (2023). *Dissidències: LGTBI+ en les arts visuals contemporànies a Terrassa* [Treball final de màster, Universitat Oberta de Catalunya] <https://hdl.handle.net/10609/147950> [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Etiquetes: drets culturals

Etiquetes: diversitat cultural

Etiquetes: arts i creació

Etiquetes: participació cultural

Etiquetes: pensament cultural

- [3]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2023/drets-culturals-dissidencia>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://hdl.handle.net/10609/147950>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/9232>